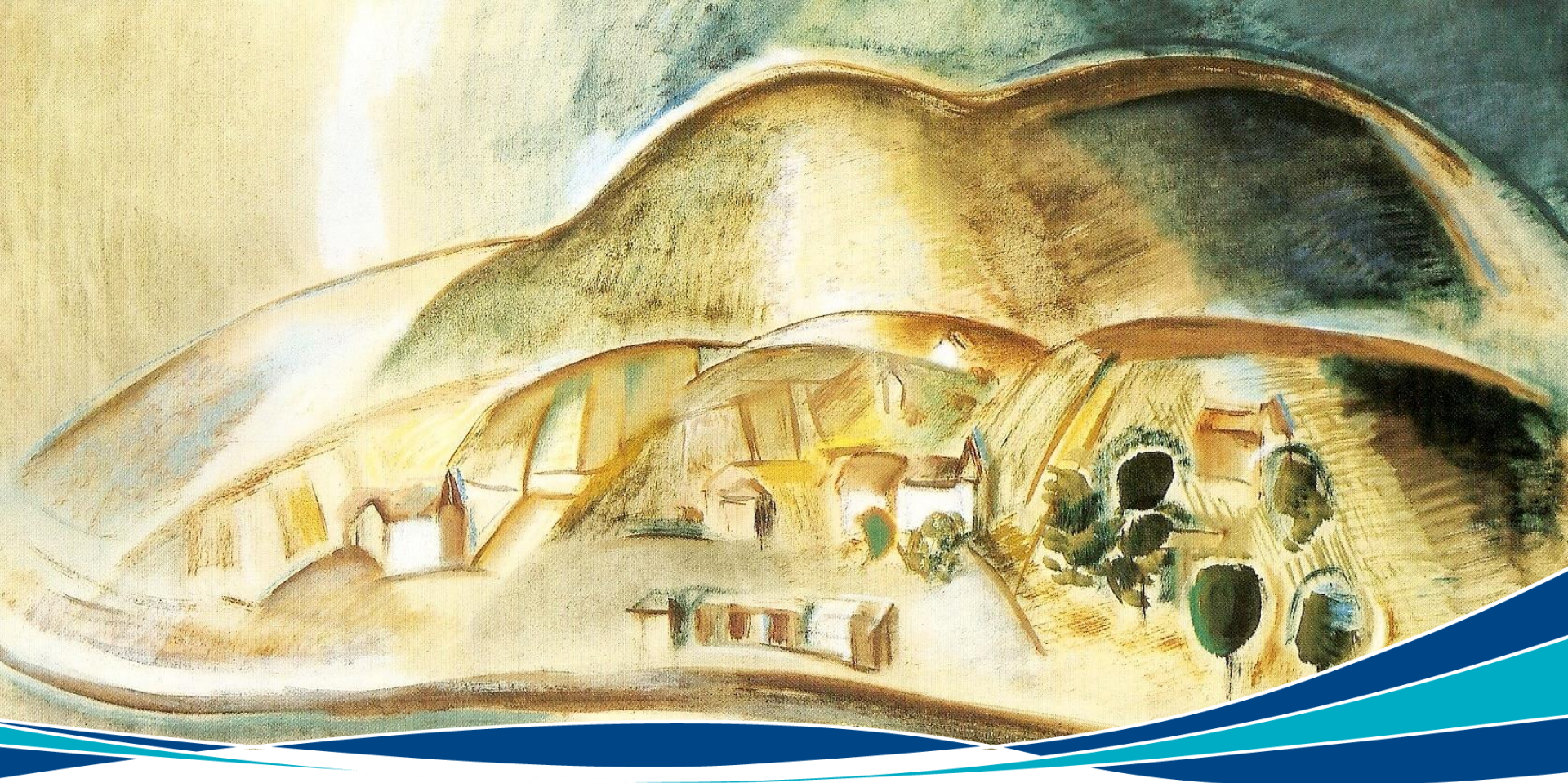

Balaton-felvidéki Kultúrtáj - a világörökségi cím elérésének fenntartható lehetőségei

Sándor Péter – A Balaton Világörökségéért Alapítvány

Veszprém, 2018. november 13.

- A Világörökség fogalma, kapcsolata a fenntarthatósággal
- Világörökség Egyezmény és következményei
- Világörökségi cím hatásai
- Balaton-felvidéki Kultúrtáj jelenlegi státusza
- Világörökségi Kezelési Terv, mint a fenntarthatóság garanciája

A Világörökség logó jelentése

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Mi a Világörökség?

A Világörökségi listára kiemelkedő és egyetemes értéket képviselő kulturális és természeti örökségi helyszínek kerülhetnek fel, amelyek nem csak egy ország, hanem az egész emberiség számára kiemelkedő jelentőséggel bírnak

Azért jött létre, hogy az emberiség megóvja a különleges természeti és kulturális kincseit a jövő generációk számára

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Világörökség Egyezmény

- 1972 - UNESCO kihirdetette a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló egyezményt
- A Világörökség Egyezményt eddig 193 ország írta alá. Ezek közül 167 területén található 1092 világörökség helyszín
- Magyarország 1985-ben csatlakozott az Egyezményhez
- A Világörökségi kategóriák:
 - Kulturális Világörökség (845 helyszín)
 - Természeti Világörökség (209 helyszín)
 - Vegyes Világörökség (38 helyszín)
- Veszélyeztetett Világörökség helyszínek
 - 54 helyszín (fegyveres konfliktus, tűzvész, vulkánkitörés, földcsuszamlás, belvíz, tulajdonos-váltás, túlzott urbanizáció, stb.)
 - 2 helyszín törölve

Világörökségi Várományos helyszínek Jegyzéke

- 10 kiemelkedő hazai helyszín
- A balatoni helyszín 3 lépésben került a listára:
 - Tihanyi-félsziget (1993) – természeti kategóriában,
 - Tihanyi-félsziget, a Tapolcai-medence tanúhegyei és a Hévízi tó – kultúrtáj kategóriában (2003)
 - Balaton-felvidéki kultúrtáj (2015)
- A kormány a Várományos listáról évenként 1 helyszínt jelölhet
- Cél: a Balaton-felvidéki Kultúrtáj legyen a következő jelölt

A Világörökség cím hatásai

- Előnyök:
 - Nemzetközi garanciát jelent az egyedülálló természeti, illetve kulturális értékek hosszú távú megőrzésére és fejlesztésére
 - A térség presztízsének növekedése nemzetközi és hazai viszonylatban, lehetőség nyílik a minőségi turizmus fejlesztésére
 - A térség bekerül a világ kiemelt turisztikai desztinációi közé (az un. Világörökség turizmus gyors ütemben fejlődik), ami munkahely-teremtéssel és gazdasági növekedéssel jár együtt
 - Világörökségi helyszínek több milliárd forint állami / EU támogatásban részesültek
 - Erősíti a térségi kapcsolatot, kohéziót valamint a helyi identitástudatot

A Világörökség cím hatásai

- Kötelezettségek, veszélyek:
 - Megnövekedett turizmus negatív hatásai (pl.: elbázárosodás, a jövedelem nem helyi lakosoknál keletkezik, stb)
 - Túlszabályozás - fejlesztések, beruházások csökkenése, megdrágulása - Tokaj
 - Skanzenné válás - Hollókő
- Fontos: a világörökségi vagy a világörökségi várományosi területté nyilvánítás a már fennálló védettségen túl további oltalmat nem keletkeztet

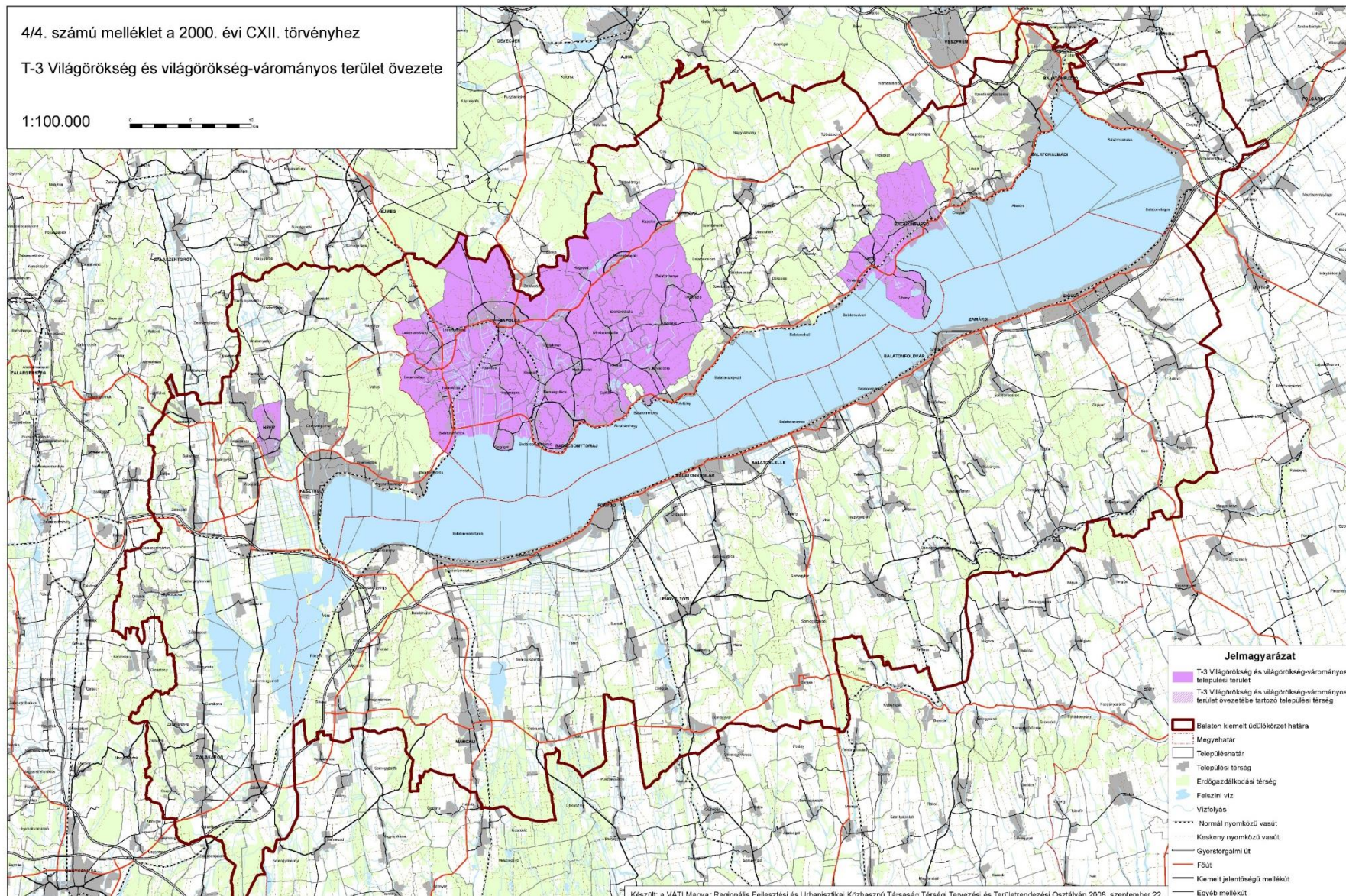

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

4/4. számú melléklet a 2000. évi CXII. törvényhez

T-3 Világörökség és világörökség-várományos terület övezete

1:100.000

Készült: a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhatalmú Társaság Tervezési és Területrendezési Osztályán 2006. szeptember 22.

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

Helyszín lehatárolás (33 település)

Tihanyi-félsziget

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

Helyszín lehatárolás (33 település)

Tapolcai-medence tanúhegyei

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

Helyszín lehatárolás (33 település)

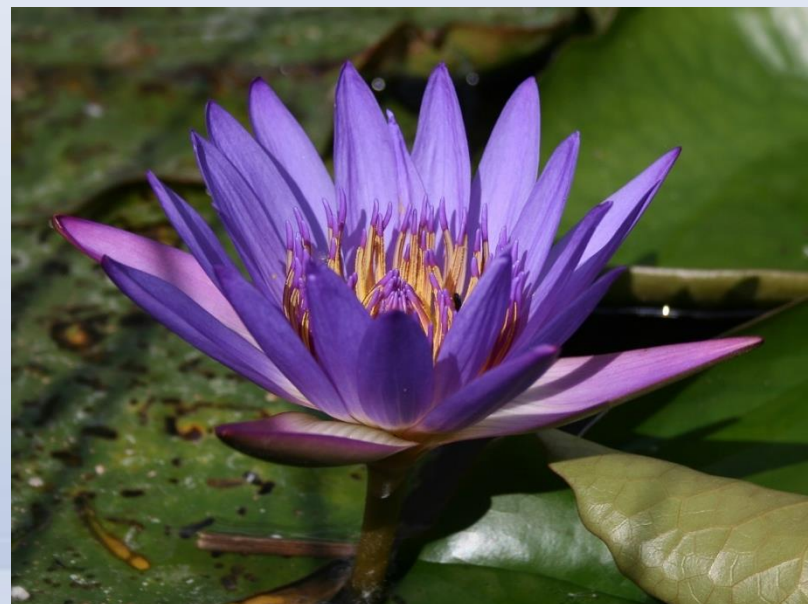

Káli-medence

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj Helyszín lehatárolás (33 település)

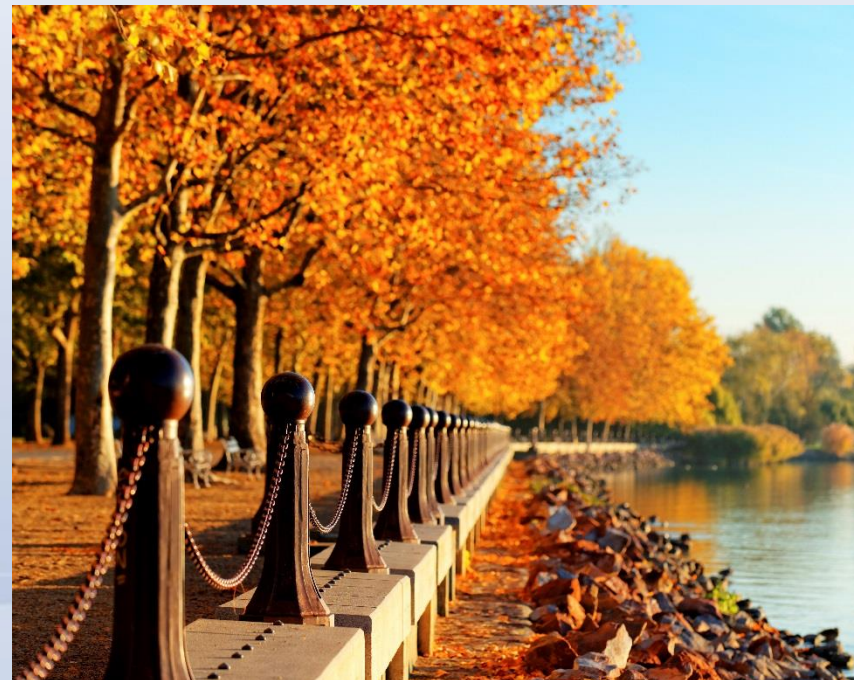

Hévízi-tó természetvédelmi területe

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj Helyszín lehatárolás (33 település)

Balatonfüred műemléki jelentőségű területe

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj Helyszín lehatárolás (33 település)

Keszthelyi Festetics-kastély és kastélypark

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

- Kiemelkedő egyetemes érték igazolása
 - Több millió éves földtörténeti múlt, vulkáni működés utóhatásai (pl.: gyógyhatású meleg-vizek) formálták
 - Az ember az őskortól napjainkig a földfelszín adottságaihoz alkalmazkodva használta, formálta ezt a tájat – az ember és a természet közös alkotása nyomán vált kiemelkedő jelentőségű kultúrtájá
- A BFK felterjesztés esélyei

Balaton-felvidéki Kultúrtáj

- A BFK fenntartható fejlődését veszélyeztető tényezők
 - A fejlődés káros következményei (pl: intenzív beépítési hullám)
 - Környezeti károsító tényezők (szennyezés, klímaváltozás)
 - Turisztikai kockázatok
- A BFK fenntartható fejlesztését szolgáló célkitűzések, javaslatok
 - Kompromisszumot kell teremteni a környezetvédelmi, társadalmi valamint gazdasági fejlődés szempontjai között
 - A táj karakterével harmonizáló stílusú épületek építésének támogatása
 - Mennyiségi helyett a minőségi turizmus támogatása
 - Stb.

Világörökségi Kezelési Terv: a fenntarthatóság garanciája

A világörökségi cím elnyerésével garantálható a BFK kiemelkedő egyetemes értékeinek hosszú távú megóvása és fenntartható fejlesztése

A cím elnyeréséig kívánatos volna kidolgozni és elfogadtatni a BFK Világörökségi Kezelési Tervét, amellyel biztosítható, hogy a szükséges védelmi intézkedések, jogi garanciák már a felterjesztést megelőző időszakban rendelkezésre állhassanak

A BFK eséllyel pályázhat a Világörökség címre

A Világörökségi cím tudatos tervezéssel hozzájárulhat a térség fenntartható fejlesztéséhez, illetve az egész Balaton Régió társadalmi-gazdasági fellendüléséhez

A fenntarthatóság garanciája: Világörökségi Kezelési Terv haladéktalan kidolgozása és elfogadtatása

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Sándor Péter
Környezetvédelmi szakértő
A Balaton Világörökségéért Alapítvány kurátora

Elérhetőségek:

M: +36 20 4109 450

E: sandor.p@gmail.com

 8230, Balatonfüred, Lóczy L. u. 32.

A Balaton Világörökségéért
Alapítvány